

Stanovisko vlády

k návrhu poslanců Miroslava Kalouska, Heleny Langšádlové, Jana Farského, Františka Laudáta a dalších na vydání zákona o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti a zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (sněmovní tisk č. 33)

Vláda na své schůzi dne 18. prosince 2013 projednala a posoudila návrh zákona o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti a zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a zaujala k němu toto stanovisko:

1. Vláda konstatuje, že předložený poslanecký návrh navazuje na poslanecký návrh ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti (sněmovní tisk č. 24) a poslanecký návrh zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (sněmovní tisk č. 25). Vláda zároveň bere na vědomí, že předkladatel při přípravě tohoto návrhu zákona vycházel ze sněmovního tisku 1098, který byl předložen předchozí Poslanecké sněmovně minulou vládou, avšak v důsledku rozpuštění Poslanecké sněmovny bylo jeho projednávání ukončeno.
2. Vláda má však za to, že právní úprava takto zásadního charakteru by měla být, po důkladné analýze její potřebnosti, předložena Parlamentu České republiky jako vládní návrh. Není vhodné, aby úprava takto zásadního charakteru byla předkládána formou poslaneckého návrhu mimo standardní připomínkové řízení, neboť jinak nelze zodpovědně zaručit kvalitu a zejména aktualizaci takového návrhu, s ohledem na jeho význam, rozsah a nezbytnou provázanost. Vláda se rovněž domnívá, že takto zásadní právní úprava, která má reflektovat i požadavky vyplývající z konkrétních mezinárodních dokumentů, by měla být důsledně připravena ve spolupráci se všemi zainteresovanými subjekty.

3. Vláda upozorňuje, že novelizace zákonů uvedených v části druhé až čtvrté a části třinácté je nadbytečná, neboť zákonným opatřením Senátu č. 344/2013 Sb. byl novelizován také § 5 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, a § 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v tom smyslu, že nemocenského i důchodového pojištění jsou účastny i fyzické osoby výslovně neuvedené v § 5 (s určitou výjimkou u členů zastupitelstev) v době zaměstnání, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny. Do této skupiny fyzických osob budou zahrnuti i členové Národní rozpočtové rady, aniž by museli být výslovně zmiňováni v těchto právních předpisech. To se příslušným způsobem promítá i do zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a do zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Naopak v návrhu zákona absentuje taková úprava § 25 odst. 1 písm. n) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, aby byla funkce člena Národní rozpočtové rady doplněna do okruhu osob, které se nemohou stát uchazeči o zaměstnání, neboť člen Národní rozpočtové rady bude zařazen do okruhu osob nemocensky a důchodově pojištěných.
4. Vláda zásadně nesouhlasí s tím, aby se odměňování člena, místopředsedy a předsedy Národní rozpočtové rady řídilo zákonem č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu. Důvody, které předkladatele k návrhu takového řešení vedly, důvodová zpráva neuvádí, stejně jako není odůvodněna navrhovaná výše platu člena, místopředsedy a předsedy Národní rozpočtové rady, ani rozsah a výše dalších náležitostí, které jim mají příslušet. Rozhodně nelze souhlasit s tím, aby výše platu člena Národní rozpočtové rady byla shodná s výší platu místopředsedy výboru komory Parlamentu nebo předsedy Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, výše platu místopředsedy Národní rozpočtové rady shodná s výší platu člena NKÚ nebo předsedy výboru komory Parlamentu a konečně výše platu předsedy Národní rozpočtové rady shodná s výší platu ministra, místopředsedy komory Parlamentu či viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu. Z hlediska

rozsahu a náročnosti výkonu jejich funkce nelze předpokládat, že by byl shodný jako u uvedených představitelů v režimu zákona č. 236/1995 Sb. Mezi úkoly Národní rozpočtové rady má patřit například zjišťování výše zadlužení, hodnocení plnění fiskálních pravidel nebo vypracování analýz, avšak bez přímé výkonné pravomoci. Akceptovat nelze ani stanovení práva na náhradu výdajů a naturální plnění. Přiměřenou výši odměny by měla stanovit Poslanecká sněmovna, tedy orgán, který jmenuje členy Národní rozpočtové rady, a to v závislosti na náročnosti, odpovědnosti a výsledcích výkonu funkce. Současně by bylo možno zákonem stanovit, že cestovní náhrady při cestách v souvislosti s výkonem funkce uvedených osob jim přísluší ve stejném rozsahu, výši a za podmínek jako zaměstnancům v pracovním poměru.

5. Vláda upozorňuje, že návrh uvedený v čl. X bod 10 (změna zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) zavádí povinnost územních samosprávných celků zveřejňovat svůj rozpočet na úřední desce, a to po celou dobu trvání rozpočtového roku a že toto ustanovení může značně zkomplikovat vedení úřední desky nejen ve větších obcích (mnohostránkový návrh rozpočtu bude zcela jistě převyšovat běžnou kapacitu úřední desky) i tehdy, pokud by byl na úřední desce fyzicky zpřístupněn rozpočet pouze v zúženém rozsahu, zejména s ohledem na spojení s povinností zveřejnit i střednědobý výhled rozpočtu.
6. Vláda uvádí, že kromě výše uvedených věcných nedostatků návrh obsahuje rovněž nedostatky legislativně-technického charakteru. Především by bylo nezbytné návrh zákona upravit tak, aby odpovídal stávajícímu znění některých novelizovaných zákonů (například v části druhé nebo páté) a vzhledem k tomu, že navrhovaný zákon by měl nabýt účinnosti až 1. ledna 2015, též znění, které má nabýt účinnosti rovněž 1. ledna 2015 (například v část třetí nebo osmé).